

11 Kościół pw. św. Piotra Apostoła

Po wyborze kard. Wojtyły na papieża zrodziła się idea budowy nowej świątyni, jako wotum wdzięczności. Do rozszerzenia intencji przyczynił się zamach na życie Jana Pawła II w 1981 r. Nowy kościół pw. św. Piotra Apostoła zaprojektował zespół prof. T. Szafera (1920-2017) z Krakowa. Budowa trwała w l. 1984-1991 i była realizowana przez mieszkańców Wadowic. Trud organizacji podjął ks. M. Piosek (1944-1993), późniejszy proboszcz nowej parafii. Konsekracja odbyła się w 1991 r., w czasie drugiej wizyty papieża w Wadowicach. Wówczas Jan Paweł II koronował figurę MB Fatimskiej, którą ofiarował biskup Fatimy. Powstały zespół sakralny symbolizuje drogę Karola z Wadowic, przez katedrę na Wawelu

na Stolicę Piotrową. Składa się z kościoła, kaplicy Chrystusa Króla, domu katechetycznego z plebanią i wolno stojącej wieży. Później na tyłach kompleksu powstała plenerowa Droga Krzyżowa. www.swpiotr.wadowice.pl

12 Koszary wojskowe

Okazały budynek koszar powstał już w I poł. XIX w. i jest on typowym przykładem budownictwa militarnego dawnego zaboru austriackiego. W tych koszarach swoją karierę wojsko-

wą rozpoczął Karol Wojtyła - ojciec św. Jana Pawła II. W 1900 r. wszedł w wiek poborowy (21 lat) i rozpoczął 3-letnią służbę w cesarsko-królewskim pułku. Kiedy dobiegła ona końca pozostał w ck armii jako zawodowy podoficer kancelaryjny. Rok później przeniesiono go do Adiutantury Pułkowej w Krakowie, gdzie poznał i poślubił Emilię Kaczorowską. W 1913 r. Wojtyła został urzędnikiem wojskowym i zaczął ponownie pracę w Wadowicach. W 1919 r. już jako żołnierz Wojska Polskiego został naczelnikiem kancelarii Powiatowej Komendy Uzupelnień. Wówczas wraz z rodziną przeniósł się do mieszkania w kamienicy przy ul. Kościelnej 7.

13 Dom Opatrzności Bożej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu

Do Wadowic siostry Nazaretanki przybyły w 1896 r. i wkrótce po osiedleniu się otworzyły ochronkę dziennego pobytu dla dzieci. Od początku jej istnienia była ona przeznaczona dla najuboższych dzieci, z których wiele uczęszczało do niej całkowicie bezpłatnie. Gdy Edmund wyjechał na studia, mały Karol został z rodzicami. Ojciec zajmując się chorą żoną nie mógł w pełni zająć się młodszym synem i dlatego chłopiec znalazł się pod opieką nazaretanek. Wraz z kolegami, walcząc się po ulicach miasta, był zapraszany przez siostry do ich ochronki, gdzie uczestniczył w zajęciach i zabawach organizowanych

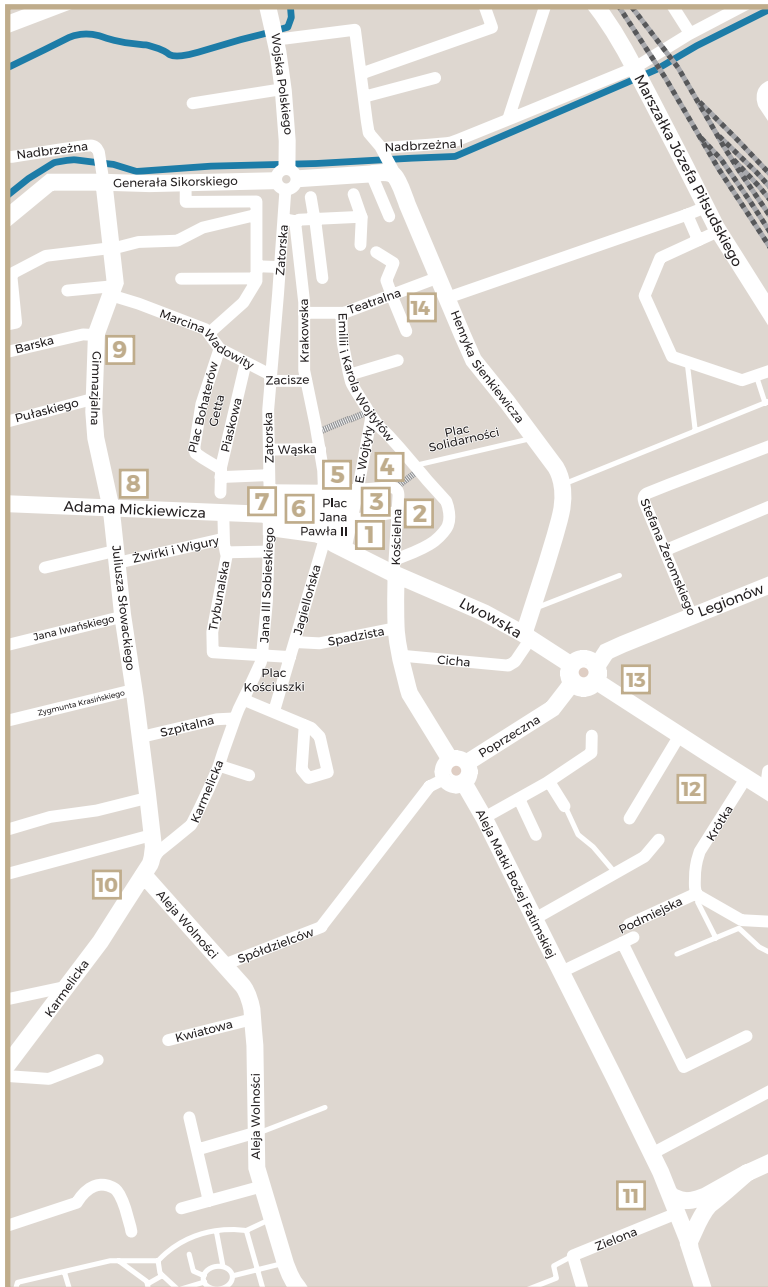
dla najmłodszych. Wówczas opiekunką dzieci była siostra Filotea Kosarz. Obecnie w miejscu ochronki mieści się świetlica dla dzieci.

14 Dawny gmach Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”

W 1887 r. w Wadowicach powstało Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, a przy nim zespół teatralny. Karol już jako mały chłopiec zetknął się z teatrem.

Najpierw jako widz zespołu „Jagiellonka”, w którym grywał Jego brat Edmund. Karol jako gimnazjalista działał w szkolnym kole teatralnym wraz z uczennicami żeńskiego gimnazjum. Pierwszym wspólnym spektaklem była adaptacja „Sobótki” J. Kochanowskiego. Już po pierwszych próbach wiedziano, że Karol ma nieprzeciętne zdolności i warunki, wśród których wymieniało się dobrą dykcję, swobodę w poruszaniu się po scenie, piękny i wyraźny głos czy umiejętność wczucia się w rolę. Obecnie w dawnym budynku „Sokoła” znajduje się Wadowickie Centrum Kultury. www.wck.wadowice.pl

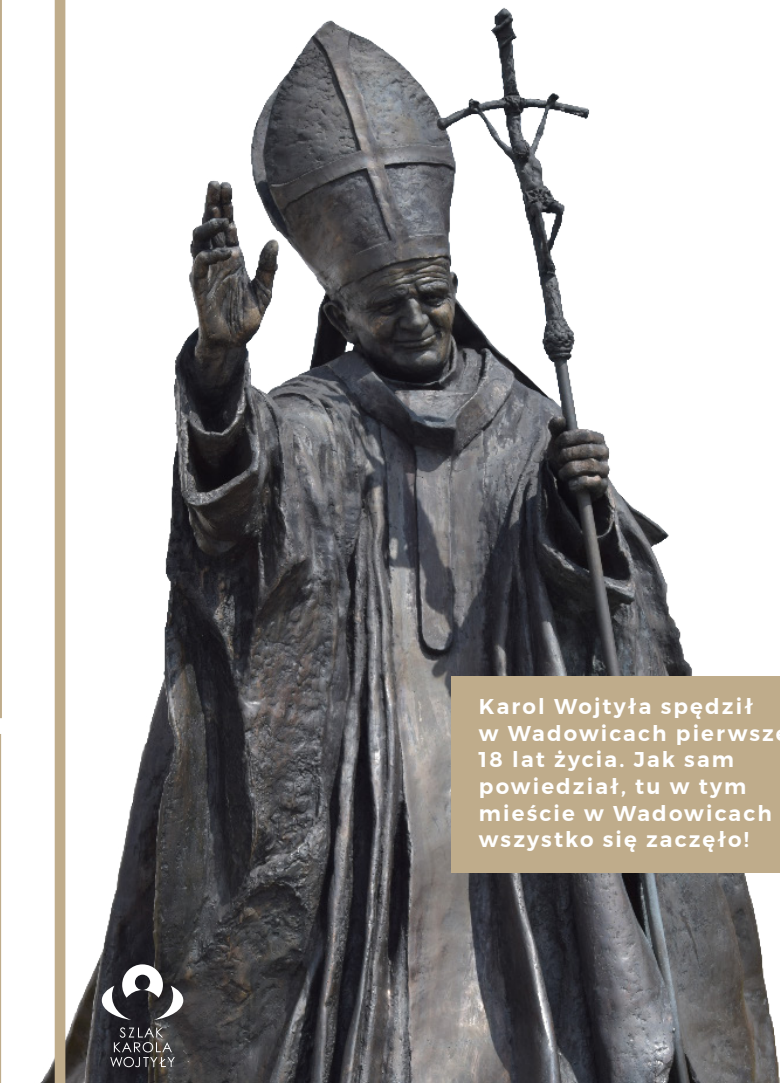

1 Dom rodzinny Karola Wojtyły - świętego Jana Pawła II	9 Wadowicka Synagoga
2 Dawna Mleczarnia Hygieniczna	10 Klasztor Ojców Karmelitów Bosych
3 Kościół parafialny pw. Ofiarowania Najświętszej Marii Panny	11 Kościół św. Piotra Apostoła
4 Dom Katolicki	12 Koszary wojskowe
5 Dawna Szkoła Powszechna im. Marcina Wadowity	13 Dom Opatrzności Bożej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu
6 Dawny Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego - rynek	14 Dawny gmach Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”
7 Dawna Cukiernia Karola Hagenhubera	
8 Dawne Gimnazjum Humanistyczne im. Marcina Wadowity	

Wydawca: Gmina Wadowice
Redakcja: Referat Obsługi Ruchu Turystycznego
Urząd Miejski w Wadowicach
www.t.wadowice.pl
Wadowice 2020 ECZEMPLARZ BEZPŁATNY

Szlak Karola Wojtyły w Wadowicach

Karol Wojtyła spędził w Wadowicach pierwsze 18 lat życia. Jak sam powiedział, tu w tym mieście w Wadowicach wszystko się zaczęło!

W Wadowicach - rodzinnym mieście Karola Wojtyły znajdziemy wiele miejsc nie tylko związanych z przyszłym Papieżem, ale również pamiętających Jego czasy! Najważniejsze z nich prezentuje miejski Szlak Karola Wojtyły, który prowadzi nas ścieżkami św. Jana Pawła II. Na trasie znajdziemy m.in. dom rodzinny, kościół, gdzie przyjął pierwsze sakramenty oraz szkołę, w której zdał maturę. Na szlaku jest również „ta” cukiernia, gdzie odbywały się słynne zawody w jedzeniu kremówek, wspomniane przez Jana Pawła II. Szlak Karola Wojtyły powstał w 2005 r., aby pokazać przybywającym do Wadowic turystom i pielgrzymom miejsca związane z młodością Karola Wojtyły.

1 Dom Rodzinny Karola Wojtyły - świętego Jana Pawła II

Z początkiem XX w. kamienica obok kościoła należała do znanej żydowskiej rodziny Róży i Chieła Bałamuthów. Na parterze budynku od strony rynku, Chiel prowadził Dom Handlowy, a nad sklepem, na pierwszym piętrze mieszkał ze swoją rodziną. W oficynie na tyłach obiektu, od ul. Kościelnej 7, znajdowały się małe zakłady rzemieślnicze i mieszkania do wynajęcia. W jednym z nich, na piętrze, w 1919 r. zamieszkał Emilia i Karol Wojtyłowie oraz ich trzynastoletni wówczas syn Edmund. Rok później, 18 maja 1920 r., tuż po godzinie 17.00, w sypialni państwa Wojtyłów urodził się Karol Józef Wojtyła. Późniejszy papież i święty Jan Paweł

II mieszkał tutaj do 1938 r. Od 1984 r. w budynku mieści się biograficzne muzeum św. Jana Pawła II. www.domj2.pl

2 Dawna Mleczarnia Hygieniczna

pochodzący z początków XIX w. W dwudziestoleciu międzywojennym, na parterze znajdowała się tu Mleczarnia Hygieniczna, czyli jadłodajnia prowadzona przez Marię i Alojzego Banasiów. W niej po śmierci matki Emilii stołował się wraz z ojcem młody Karol. Zajadali się wówczas tradycyjnymi wadowickimi specjałami jak flaczki, a szczególnie obaj cenili ruskie pierogi. Syn właścicieli Jan był szkolnym kolegą Karola. Obecnie budynek przy ul. Kościelnej 4 jest siedzibą Centrum Informacji Turystycznej i Muzeum Miejskiego, którego wystawa prezentuje dziedzictwo Ziemi Wadowickiej. www.wck.wadowice.pl/muzeum

3 Kościół parafialny pw. Ofiarowania Najświętszej Marii Panny

Pierwsza wzmianka o kościele w Wadowicach pochodzi z XIV w. Do XIX w. nosił on wezwanie Wszystkich Świętych. W tym kościele w 1920 r. przyszły papież przy chrzcielnicy w kaplicy Świętej Rodziny otrzymał imiona Karol Józef. Tutaj przystąpił również do I Komunii Świętej (1929) i do bierzowania (1938). Pełnił także posługę ministranta. W tej świątyni ks. Wojtyła odprawiał swoje msze prymicyjne (kapłańską - 1946, biskupią - 1958, arcybiskupią - 1964, kardynalską - 1967) oraz już jako biskup krakowski, wizytował parafię. Jako papież Jan Paweł II pielgrzymował do tego kościoła podczas wszystkich trzech wizyt w Wadowicach: 1979, 1991 i 1999. W 1992 r. Ojciec Święty nadał wadowickiemu kościołowi tytuł Bazyliki Mniejszej. W 2011 r., w kaplicy Jemu poświęconej złożono Jego relikwie. www.wadowicejp2.pl

4 Dom Katolicki

Budynek wystawiony w 1935 r. tuż obok plebani szybko stał się nowym ośrodkiem życia kulturalnego w Wadowicach. Zarówno gospodarze jak i rozwijające się lokalne środowisko artystyczne wykorzystywali możliwości sceniczne nowego obiektu. Od 1936 r. wystawiano tutaj sztuki teatralne pod kierownictwem nauczyciela gimnazjalnego ks. Edwarda Zachera. Scenę przy plebani charakteryzował ambitny repertuar, który przyciągał miejscowych miłośników teatru. Były to głównie utwory o tematyce religijnej. W tym okresie Karol Wojtyła zadebiutował jako współreżyser przedstawienia „Nie-Boskiej Komedii”, w której grał jedną z głównych ról - Hrabiego Henryka.

Obecnie sala teatralna jest wykorzystywana przez Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II jako sala konferencyjna, kinowa i wystawowa.

5 Dawna Szkoła Powszechna im. Marcina Wadowity

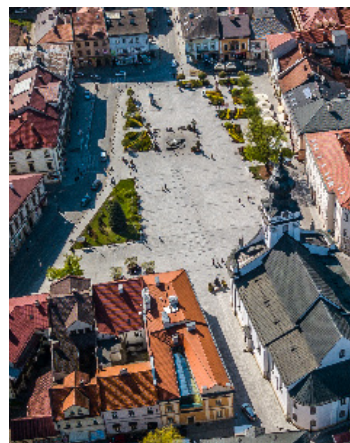

Przyrynkowa kamienica powstała w 1846 r. i w swej historii mieściła się w niej urzędy władz miejskich

i powiatowych oraz szkoły obwodowa i powszechna. Naukę w Szkole Powszechnej Męskiej Karol rozpoczął w 1926 r. Parter obiektu zajmowały wtedy biura urzędu miejskiego, restauracja i cukiernia „Oaza” Jana Hytki, a na piętrach znajdowały się sale lekcyjne. Po szkole dzieci na zabawę przeznaczały niewiele czasu, bowiem zaraz potem zbierały się do odrabiania lekcji i do nauki. To właśnie w tym miejscu Karol dowiedział się o śmierci matki. Na prośbę ojca tą smutną wiadomością przekazała mu jego nauczycielka. Obecnie mieści się tu siedziba Urzędu Miejskiego. www.wadowice.pl

6 Dawny Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego - rynek

Rynek - serce Wadowic - stanowił centrum życia Karola. Tu był jego dom rodzinny, kościół parafialny i szkoła powszechna. To tutaj spotykał się ze szkolnymi kolegami spędzając czas na wspólnej zabawie i grze w piłkę. Po wyborze kard. Wojtyły na papieża plac stał się miejscem spotkań z wadowiczankami w 1979, 1991 i 1999 r. Pobyt Ojca Świętego w Wadowicach był jednocześnie sentymentalną podróżą do czasów dzieciństwa i młodości, tęsknotą za minionym światem. W 1995 r. w 75-tą rocznicę urodzin Jana Pawła II główny plac w mieście nazwano Jego imieniem. Obecnie płytę rynku pokrywa granitowa nawierzchnia ze 167 tablicami upamiętniającymi pielgrzymki św. Jana Pawła II do Ojczyzny i ponad 100 krajów świata. Natomiast w jego centralnym punkcie umieszczono fontannę, na której wykuł to nazwy miast partnerskich Wadowic.

18.05.1920
narodziny Karola Wojtyły

2.04.2005
śmierć Jana Pawła II

27.04.2014
kanonizacja Jana Pawła II

16.10.1978
wybór kard. K. Wojtyły na papieża

1.05.2011
beatyfikacja Jana Pawła II

7 Dawna Cukiernia K. Hagenhubera

Przed II wojną światową w 1936 r., pod numerem 15 na rogu rynku, otworzył swoją cukiernię wiedeńczyk Karol Hagenhuber. Cukiernik przywiózł sekret wypiekania kremówek, które szybko zyskały uznanie miejscowych smakoszy. Od 1937 r. wśród absolwentów gimnazjum zapanowała nowa moda. Po zdanej maturze chodzili uczcić to wydarzenie w pobliskiej cukierni. Także maturzyści z „papieskiego” rocznika wybrali się na kremówki. Zaciętą rywalizację, do której wtedy doszło wspominał potem papież Jan Paweł II na wadowickim rynku w 1999 r. okraszając ją słynnym uśmiechem. W ślad za tym, miejscowi piekarze i właściciele cukier-

ni postanowili serwować własne wersje tego popularnego ciastka. „Tą” cukiernię zamknięto w 1945 r., a obecnie w każdej wadowickiej cukierni można spróbować papieskiego przysmaku.

8 Dawne Gimnazjum Humanistyczne im. Marcina Wadowity

Wadowickie klasyczne gimnazjum, zawierające w programie nauczania m.in. łacinę i grekę, powstało w 1866 r. W swoich dziejach doczekało się wielu wybitnych absolwentów. Karol pod koniec

czerwca 1930 r. zdał egzaminy wstępne i stał się uczniem tej szkoły. Kilka lat wcześniej (1924 r.) to samo gimnazjum ukończył Jego starszy brat Edmund. Karol był uczniem wyróżniającym się, ale jednocześnie skromnym. Gdy w klasie nikt nie potrafił odpowiedzieć na pytanie profesora to wywołany do odpowiedzi Wojtyła jej udzielał. Obecnie budynek zajmuje I LO im. M. Wadowity, które kontynuuje tradycję dawnego Gimnazjum. Przed siedzibą szkoły w 2015 r. Towarzystwo Miłośników Ziemi Wadowickiej ufundowało ławeczkę jego największego absolwenta - Karola Wojtyły.

9 Wadowicka synagoga

Wraz ze wzrostem liczby ludności żydowskiej w Wadowicach, gmina żydowska wzniosła murowaną bożnicę (1885-1889) według projektu K. Korna. Dziś po świątyni nie ma śladu. Jesienią 1939 r. została spalona przez Niemców, a następnie wysadzona w powietrze. Karol wychowywał się w atmosferze dwóch kultur i religii. Wśród Jego szkolnych kolegów byli Żydzi, a jeden z nich - Jerzy Kluger zaliczał się do Jego bliskich przyjaciół. W 1936 r. Karol został zaproszony do synagogi przez ojca Jerzego na specjalny koncert. Najpewniej był to pierwszy raz, gdy przyszły papież przekroczył próg świątyni innej religii. W 1989 r. w rocznicę

likwidacji getta w Wadowicach (1943 r.) na przedszkolnym budynku stojącym w miejscu synagogi umieszczono tablicę upamiętniającą Żydów zamordowanych przez Niemców w czasie wojny.

10 Klasztor Ojców Karmelitów Bosych

Do Wadowic ojcowie karmelici boski przybyli w 1892 r. a wraz z nimi św. o. R. Kalinowski. Klasztor „na Górcie” wybudowany w l. 1897-1899 obecnie obejmuje: kościół, klasztor oraz dom rekolekcyjny. Karola łączyły z tym miej-

scem silne związki, bowiem przyjął tu swój pierwszy szkaplerz. Często chodził wraz z ojcem do kościoła św. Józefa, gdzie otrzymał formację duchową, korzystał z sakramentu pokuty i uczestniczył w nabożeństwach. W 1991 r. Jan Paweł II kanonizował o. R. Kalinowskiego, którego wadowicką celę udostępnił do zwiedzania na piętrze klasztoru. Relikwia papieskiego szkaplerza jest eksponowana przy ołtarzu MB Szkaplerznej. W 2004 r. obraz św. Józefa w ołtarzu głównym przyozdobiono Pierścieniem Rybaka Ojca Świętego, a kościół przyklasztorny otrzymał tytuł Sanktuarium św. Józefa. www.karmel-wadowice.pl